

A' ROMAI CSÁSZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGÉDELMEVEL:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Adultá BÉTSBOL Szeredán 6. Januáriusban 1790.

A' Bétsi Felsőes Udvari Német Ujságban Januá-
riusnak 2 dikái 1790-ben ez az első Pünktum-
szórol szóra: „A' Magyar ország minden N. Vár-
megyékben utóbb tartott közönséges gyűlés alkalmá-
toiságával az ő Felsőséghez fel küldött alázatos kéré-
sre; kegyelmeleir elvégzette ő Felsőge, és a' maga
tulajdon all-irása által meg e östeit *Rusziáptummal* mind
ezeknek a' Varmegyéknek; Deceembernek 18-dikán
fűdtára adni méltóztatta; hogy a' békelségnek hely-
re-allásával Magyar-Országának Hívseges Státusi egy
Törvényes Ország gyűlésete östve-fogtákak gyűlöl;

és az Országnek belső állapotjáról fognak taná-
kozni. Egy más Levél pedig így szól:

„II. JOSEF jó Fejedelmünk, 1789-dikben, De-
2-dik napján, kegyelmes ígéretet tett Nemzetünk-
nek, hogy a' Had el-múlttával, Ország-gyűlést fo-
tartatni. Nagy biztatásokat foglal ez a' kegyelme-
s ígéret magában, mellyet olly régölt törekedik má-
a' Magyar Haza, gyakor esdekléseivel, Fejedelmé-
től meg-nyerni. De sok vizsgálatásoknak kintse-
vagnak még abba a' kegyelmes ígéretben el-rej-
tetve: mert Magyarúl lett az, — Le-küldötte t. i.
ő Felsője, a' Nemes Vármegyék fő Kormányazói-
nak, nem csak az Udvari, hanem a' valóságos
Nemzeti Nyelven-is, úgymint a' Magyaron, és De-
ákon, azon Királyi-ígéretet, melyről emlékezünk. —
Jól tudta bölts Fejedelmünk, hogy benne, Nemze-
tünk Attyát tiszteli: az Arya pedig rend-szerint szü-
letett Nyelveken beszéll Gyermekeivel; a' mellyen
valóban édesebben hangzik akármely Atyai aján-
lás-is. — Nyilván láthatni kegyes tselekedetéből
Fejedelmünknek, hogy éppen nem utálja szép Nyel-
vünket, 's nem igyekezik annak ki-irtásán. — Elé-
be teszi a' Magyar Nyelvet a' Deáknak. Adták vól-
na az Egek, hogy minden Magyar Királyok ezt tse-
lekedték vólna! — Hól vólnánk most, ha Nemze-
tünk eleitől fogva a' maga saját nyelvének palléro-
zására adta vólna magát, mint tselekedtek hajdan
a' Görögök, a' Rómaiak, ezek a' mindenhai Mus-
trák; azután az Anglusok, és Frantziák, közelebb
pedig a' Németek, Olaszok, Oroszok és Spanyolok.
Ha igazat kell vallani: a' Magyarok, más virág-

zott

zott, és virágzó Nemzeteket tsudáltak, és magasztaltak; de a' faját Nyelvek eránt való gondoskodásra nézve nem követtek. El-fogódik minden igaz Hazafinak szive, ha gondolkozással vizsgálja meg a' régi idökre, hogy tékozlották-el (mert nem lehet más-képpen itélnünk) nagy Fleink, a' szép idöt, fordítván azt eggy idegen Nyelvnek gyarapítására. Alig lehet meg-fogni, hogy a' Magyar Nemzet annyira buzgott Hazájáért: még is szülött Nyelvét, ezt a' Hazai Szeretetek kút-fejét, más nyelvért meg vetette. Az idegen el nyomta volt az örökös. — De meg-fzánta az Ég, haldoklani kezdett Nyelvünket, támasztott Hazánknak e' mi idönkben olly Fiakat, kik gyönyörüségeknél tartják, vagyonokat, vagy más tehetségeket fel-áldozni, tsak hogy Nyelveket, ujj, és jobb életre hozhassák, és az által ditsössegek Egét a' régi fénynél még ragyogóbbá derithessék. Láttuk-is már a' hajnal hasadását, mellyet hogy a' dél színben tündöklö Nap követhessen, ez a' mi buzgó óhajtasainkoak Summája.

A' Kath. Belgiumba tellyes hatalommal küldött Minister, Státus V. Cancellarius G. Kobentzel Urral lévö edgyik Kabinét Kurir, ki már ebben az eszt. 1312 mértföldnyi útat tett, N. M. K. Testörzö Hadnagy *Rétsey* Ur, már Bétsbe vizsgál-érkezett, és az oda tellyes hatalommal küldött Minister Ur is útban vagyon, és mindenórán vizsgál-váratik Bétsbe,

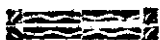
Bétsben a' Hadi-Inzsinér Akadémiából megint az Inzsinér Korhoz küldötének 9 Kadétok, kik közül 4, u. m. *Dolovitzényi Antal*, *Dotzy Antal*, *Bárány Krisztof*, és *Léptzelder Magyarak*. Ezek a'

múlt Vasárnap F. M. *Pellegrininél* meg-jelenvén, minden jelen lévő Udvarló Tisztek előtt azt monda a' Feldmarfal, hogy néki már az egész Inzsinér Korja többnyire Magyarakból áll, és leg-alkalmasabb embereket talált ezek között. Az igaz, hogy mióltától fogva a' Bétsi Inzsinér Akadémia fenn-áll, a' Magyar ifjak voltak örökké az elsők, mely a' Felséges Ur előtt-is tudva vagyon.

A' *Bukoreftből* vett Levelek -szerint, a' Török Nagy -Vezér *Kutsuk-Hafsán*, az ő *Martinesfinél* e-lett meg-verettetéséért, a' Nagy Szúltánnak parantsolatjára, meg-finoroztatott, és ennek helyébe a-ma híres hajdoni *Kapután-Basq*, ki a' tavallyi tsa-tában a' Belsarábia feregnél *Séráskir* (Feldmarfal) vala, és mind ez ideig magát a' maga Táborával *Ismailban* szerentsésen tartani tudta, Nagy Vezérnek tétetett; ki már egy Basát-is küldött a' maga Nagy Vezéri neve alatt, mint Kurirt, H. *Potemkinhoz*. E' nem tsuda; mert itt a' nagy Tisztviselőkre nézve örökké óltsó volt a' Sinor.

Már most a' F. Udvari Német Ujságból is olvashatjuk azt, a' mit a' mi közölebb költ *Kurirunk*, egy *Bukorefti* hiteles Tudósítás után közönségessé tett, t. i. hogy Hertzeg *Kóburg* az Orosz Tsászárnétól egy 36 ezer Rubelt érő briliántos kardot nyert legyen ajándékba, a' *Martinesfi* Győzedelemért; a' Tsászárnénak ezen maga tulajdon keze írása mellett: „Kedves Feldmarfal *Szahszoniai* H. *Kóburg* Uram! Tellyes örömmel értettem azt a' különös ajándékot, mellyel a' F. Tsászár a' kegyelmed érdemeit és szolgálatajt, az én Vezérem General Gróf

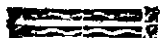

Kimnikszkoi Szüvaroval edgyesülvén, a' Nagy-Vezér' igazgatása alatt lévő nagy Török Táboran tető győzedelméért, meg ajándékozni méltóztatta. Ezen örömben lett részesülésemnek jeléül küldöm kegyelmednek ezen Kardot, mellyet, kérem, ezen győzedelemnek, és az én Kegyelmed eránt való indulatomnak jeléül, végyen-el, és kívánom, hogy ezen Kard a' Kegyelmed kezében ujj győzedelmi Koszorukat fönnyon. Én Kérem az Istent, hogy ő Feldmarsfal Uramat végye a' maga óltalma alá — és vagyok kegyelmedhez jó indulattal viseltető

Katharina.

A' Felsőges Hadi Kantzelláriához e' következendő Hadi-tudójtások érkeztenek-fel: — (**) „ Midőn most a' Horváth-oroszági széleken, az időnek ujra, lett meg lágyulásával Obester *Bajalikh*, a' *Szluiner* Regementbéliekkel, a' *Krestinia* előtt lévő *Allatusfa* nevű bé-vágott és az ellenség földjén egészszén a' *Kládusni* vizéig nyuló erdőn dolgoztatna, Dec. 21-dikén, a' viznek tulsó partján mintegy 300 főből álló Serege jelenék-meg az ellenségnek. Minthogy az vala a' vélekedés, hogy ezek a' vizen által-fognának jöni, és talám *Szvinitzára*-is rá-ütni kívánának, tehát a' nevezett Obester leg-ottan rendeléseket teve; de az ellenség véletlenül jobbra fordulván, az Erdőken keresztül a' Bánáti szélek felé indula, *Thisniák* és *Bajadniák* tállya-felé. — Hogy az Obester ezeknek valóságos tzieljokat ki nyomozhassa, el-küld egy minden tsatákban magát vitézül ki-mutatott esmeretes öreg Strázsamestert *Sztóján Bandát*, bizonyos számú néppel, hogy ezeket

ólé

öldalfélről kövesse. Mintegy délutánni 3 óra-felé rá-botlik a' Strázsamester az ellenség tsordájára , mely leg-ottan rá-üt a' mi népünkre. Látván a' Strázsamester a' meg-szórúlt dolgot, sokkal kevesebb számu népét az ellent-állásra rendelvén, azoknak olly szerentsés ütközetre való helyyet választa, hogy magát mind addig óltalmazá, mig a' közelebb lévő Kordon liniabéli népünk segítségére érkezék, és az ellenséget szaladásra kényszeríték. — Ezen tsatában el-esett egy közemberünk, edgy kemény lövő, a' Strázsamesternek fia 10, és egy más köz-ember egy sebet kapának; az ellenség közül pedig el-esett 7 Török, és sokon sebet vivének el. — Az Obester *Bajalikh* Ur ki-mondhatatlanúl ditséri ezen Strázsamestert *Sztoján Bandát*, mintegy ollyon férfiat, ki nem tsak a' jelen való háboruban, hanem a' fellyebb el-múltakban-is sok vitéz tselekedeteiről esmeretes, leg-közelebb pedig ezen mostani történetben magát és népét, sokkal nagyobb számú ellenség előtt, nem tsak okoson és vitézül óltalmazta, hanem a' maga fiát is, kinek már 10 sebei lévén az ellenségnek kezében vala, és az egész Komondót, szerentsésen meg-tartotta és visszsa hozta.

Az Obester azonban a' bé vágott erdőkön való munkát 3 Tiszteknek alattak lévő bizonyos számú nép örizetével, félben szakadatlanúl folytatván, Dec. 23-dikán megint el-jönek egynéhány 100 Törökök *Tzettinből*, *Kladuszából* és *Patzwitzából*, hogy a' munkát akadályoztassák. Rá-tsapnak ezek a' mi örizetünkre, de a' kik a' magok állásoknak alkal-

mos

mos vóltával olly keményen ellent-állának, hogy minekutánna a' mi kemény-lövő Vadászinknak tüzek által egynéhányon el-estenek volna közüllök, vízfza-térének a' magok Várjaikba azon kívül hogy a' mi népünkben tsak leg-kifsebb kárt-is okoztanak volna. — Ugyan ezen napon érkezék az ellenségnek egy más Serge *Czettinből* és *Sztrohlikhból* a' mi *Czartovák* és *Kerfztinia* körül lévő Szélső-örizetinkre olly tzéllal, hogy ezeket le-aprittsák; de az ellenségnek tzélja jó előre észre-vetetődvén lárma gyujtaték, melyre a' *Furyánban* lévő *Serefiánerek* elé-rohonván, az ellenséget nem tsak vízfza-té-riték, hanem azokat egészszen *Koronáig*-is kergeték. Jóllehet a' Törökök mind 21-dikben mind 23-dikban lükeretlen próbát tettek vala, még is 24-dikben dél-utáni 2 órakor, mintegy 400 gyalog Törökök rá-akarának ütni harmadszor-is a' mi *Szvinitzai* Vigyázó-sergünkre. Ezek a' *Kládusznitza* vize mentére, a' Török *Deermelyivó* és az *Allatufsa* erdeje között a' *Glina* vizéig jövének, és már kezdenek vala ezen által-költözni, midön a' mi ágyujinkból a' lárma tüzek magokat el-ordítván, Kapitány *Jaszquetz* egy Sereg kemény-lövőkkel és *Serefiánus*sakkal, valamint Kapitány *Petzinger*-is egy Sereg gyalogsággal elé-rohonván, tsak nem egy egész óráig tsatázának; midön a' mi népüök az apróbb tüzi-fegyverek' meg-szűnés nélkül lángalló ereje által az ellenségnek a' vizen való által-jövetelét akadályozni kívánnya vala, és a' midön az *Allatufsa* erdeiben el-rejtve lévő 150 lovas Törökök-is élyargalának. De midön azonban, a' miéinknek egy

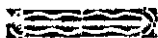
ágyu-

ágyujok érkezvén, azzal leg-előbb-is a' szembe nyargaló Török lovasfőagra egynéhány szerentsés tüzet adának, és a' mi segítségre főtő népünk-is minden-felől meg-érkezék, az ellenségnek nagyobb része sebes szaladáshoz folyomadék; más része pedig ezeknek a' Bánátfelől kerülvén, hól a' *Glina* vize leg-kisebb, a' mi elé-mozdúlt Sergeinknek hátok-megé kívánnak vala kerülni; mely a' már szaladásban lévő Törököknek-is uj batorságot öntö annyira szivekbe, hogy ezek-is meg fordulván, rettentő ordittással és vakmerő bátorsággal megint a' *Glindig* jövének; de a' jól lött ágyu tűz, és a' mi népünknek magokban el-határozott vitézségek által mind ezek, mind amazok, kik a' miéinknek hátok-megé kívánnak vala kerülni, egészfzen visszaveretének. — A' Törökök közzül 8 *Konty* marada a' tsata helyén, a' *Glina* vizében pedig lokon belé fulladának, lokot el is vittének magokkal. — A' mi részünkről semmi kár sem esett — — — Obester *Bajalik* ditséri a' mi itt vólt népünknek vitézségeket; nevezetesen Kapitány *Jaskevits* és *Petzinger*, All-Hadnagy *Kutsimits* és az Agyuzó *Szvobeda* Uraknak jó magok viseletjeket (**)

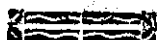
Hazánkbeli Tudósítások.

Nagy Enyed 12-dik Dec. — „Barátom! vajyon-é Bétsben drágaság? mert itt 1 pár tolyás 1 garas; a' buzának vékája 2 forint 's még 8 mártás-is ollykor; a' zab 12 garas; a' fa pedig olly drága, hogy 1 öl 10 faritra-is fel-jő. A' szegény Deakokot a' Kollégyomban szinte meg velzi az Is,

ten hidege; most ugyan adtanak egy Kamara számára egy fertály öll fát; de e' tsak 3 — 4 napig tart; mit tsinálnak azután? Ezeknek ugyan adtanak vólt a' Fejedelmek fát; de abból bizony ki-filogizálták őket az Öregebb Filozofusok, fáznak a' rapport erdő mellett. — A' Nagy Enyedi Professor Szabó Ur meg-hólt és el-tömettetett. Tsak alig ha az *Halál* az *Elyseumban* Akadémiát nem állított-fel; mert hordja a' tudós férfiakat. Tsak ezen Kollégyomból rövid idő alatt kettőt vive-el; de ne tsudáljuk; mert a' Tsászárokat-is mind e' hordotta-el, 's a többit-is e' viszi-el,

F. Bágyon. 22, Dec. Itt minden rendkívül drága. Eddig Fejérváron 2 farintal egy pár tsizmát vettünk, most 4 — 5 farint alól szóba sem áll a' Tsizmadia. A' Tiszta-búzának 3 farint 16 's több garas — a' rosnak 2 for. 10 garas — — a' Török-búzának 2 farint — az Arpának 38 garas az árra. A' bort-is meg-vehettük ennekelötte 1 farinton, sőt 15 garason-is, de most még 2 farinton sem mindenkor mérjük kérni; egy szóval minden drága. Erre mi-felénk igen sok katonák takarodnak Belgrád alól, ugy hogy edgyik-ki, a' másik pedig bé megy a' faluba. Minthogy nálunk Németül egy betűt sem tudnak, igen furtsa dolgok történnek némelykor a' Német Tisztekkel. Egy Magyarúl nem tudó Tisztel ugy jára a' napokban a' Kis-Biró, hogy kérdi a' Tiszt tölle tud-é Diákúl? a' Kis-Biró int a' fejével, hogy tud, (pedig a' nagy At-is tsak személy-szerint és nem név-szerint esmeri) mondja a' Tiszt: *forte ergo mihi olera & ova!* Kér-di

di tölle az Eskütye mit mond? Olajat és Ó-hájat kér az eb . . . ta. Tsak el-bámúl a' Tiszt, midőn az Eskütt kínálni kezdi az Ó-hájjal.

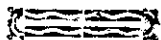
Midőn ezen hallatlan természetzi változást a' napokban Bétsben 3 helyt-is nevetve hallanám beszélni; Imé ezen tudósító Levelem érkezik *Barsod* Vármegyéből *Sdly* nevezetű faluból.

Sdly 16. Dec. „A' *Sdlyi* malmakot hajtó Patak vize, a' *Lator* nevezetű malmon feljűl, az az: az eredetűn, a' holott ki jön a' kösziklából a' viz, vérre változott, az az a' vérhez hasonlónvá lett; úgy hogy a' malmokat viz helyet, vér láttzatott hajtani. Több ízben, és tovább másfél óránál az egész Falu végig folyt; melyből palatzkokra meringettek, hanem idővel, mint a' leg-kékebb posztó ollyonra változott annak szine. Némellyek kóstiták-is, hanem ize igen keserű vólt. Ezen történet ollyon igaz, mint a' nap-fény, és mivel ezen ritka és rendkívül-való történetet *Dargai Márton*, *Burkus János*, *Ivány Ferentz*, *Vatay* hiteles Lakólok szemekkel látták, bizonytságot tehetnek rólla, annak a' ki nem hiszi; ezek velem edgyütt jelen vóltanak és szemlélték.

Különös apró elegyes jegyzések.

„Itt Bétsben némellyek azt akarják erősíteni, hogy a' Prufszus bizonyoson hadat izent vólna az Orosz Udvar ellen, ezt mi még eddig nem hiszszük — A' Görög Kereskedők azt suttogják egy más között a' Kávés-házban, hogy Hertz. *Potemkin* 40-ezer-

ezerből álló Orosz Sereggel bé-szállott volna *Ukrá-
 ndába*, hogy a' Lengyelek az Ország-gyülésében las-
 sabban beszéljenek. Itt ugyan már körül fok min-
 den-féle Sergek gyűltenek és gyűlnek öszve; de még
 lemmi bizonyost nem tudunk: — A' *Toskánai* fő
 Hertzeg *Leopoldot* várják némellyek Bétsbe, mint
 hogy a' F. Tsálfár nagyon oroszfzotskán érzi magát. —
 Az Erdélyi Kormányazó *G. Bánfi György* Ur ő Ex-
 cellentziája az Ujj-esztendő napján délután Bétsbe sze-
 rentsésen meg-érkezett. — Katholicum Belgiumban
 tsak ugy van a' dolog a' mint lehet. — Két hónapok
 alatt, fogadom, meg-tsendül az egész világ füle;
 mert nagy változások láttatnak az ajtó előtt álla-
 ni; de ezekről most halgattatunk. — Frantzia-or-
 szág tsendefedik, hadi népét, az Országot, és a'
 zenebonát szedi jó rendbe, és a' Király is el-kez-
 dett már a' Nemzet-gyűlése által ki-tsinált Titulus-
 sával élni; mely így van: *Lajos, Isten' kegyelmes-
 ségéből és az Országnak rendelése által a' Frantziák'
 Királya*. A' Proteftánfoknak dolgok napról napra
 jobban jobban foly Frantzia-országban; már közön-
 séges ének szóval folytattják az Isteni tiszteletet
Nántesben Orgonát is szerzetek. A' halotjaikat e-
 géz tzerémonióval temetik már. Majd minden Tar-
 tományban válloztattanak már Proteftánfokat, kik
 az Ország-gyülésének tagjai lehetnek. Ezek a' jó
 Hazafiat betsüllik nagyra, jó Hazafit pedig ezek
 között is eleget találtak; tehát a' Vallásbéli kü-
 lömbbség már itt nem sok vizongást okoz.

A' Gallitziába útzó gyalog Sergek ezek: 3 Batalion *Eszterházy Antal*, 2 Batalion *Gyulai Sámuel*, 2 Batalion *Eszterházi Miklós*, 2 Batalion *Devinszky*, 2 Batalion *Pálfi*; mind öszve tehát 11 Batalionnak és mind Magyarak. Lovasak vagynak ide útzó Draganyosok *Toshána Josef* és *Valdek*, és Januáriusnak 5-dikére ezeknek mind meg-kezel érkezni. — A' szélekről már most kevés az Ujság, mivel a' Törökök mind bejebb költöztenek, és az idő mostoha. — A' múlt hón. 13-dikán (írják a' *Levelet Ó-Grádskából* 17-dikben) egy, a' Boszniai széleken igen félelmes *Harán Basát*, *Panne Lukassanint*, itt a' Kardonban álló Kapitány *Szeecz* el-fogott, és azt fegyveréről meg-fosztván, *G. M. Qvosdánovits* Urhoz *Okutsániba* kifizette és Téli-szállásra *Elzeker* re vitték-által. Ez a' Gonosztévő *Tolvaj Fejedelem* a' maga emberi-nemzet Salakjából öszve-gyült nagy Sergevel rá-ütött a' falukra, és azoknak úgy kegyelmezett-meg, hogy meg-nem égette, ha a' töllek kívánt *Summát* egybe fizették, és annyira vitte valamár körül belől a' dolgot, hogy az ő képzelt jóbágyinak nem vala szabad házasodni, míg ennek, a' házasulandóknak szüléi, egynéhány aranyokat le nem számlálának.

Kemeneczen, Honth Vármegyében 18. Dec. 1789.
 „Tegnap előtt reggeli 11 órakor, történt itt Helybe egy szomorú Eset: hogy magát *Csefsvitz* *Vaslas* Regementjének fő Hadnagya, és az ide való *Afsilentz-Commandónak* a' Feje, *Jakatovszky*, született Lengyel — egy bizonyos Szilvásban, Pifolyal

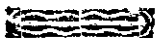
lyal föbe lötte. Harmad napra, Izomszéd Helybe találkozáván az Obestere, parantsolta Czigányok által eltemettetni — a' kik szegényt, egy mélyebben áfsott Farkas-lyukba, Anya-mezitelen, el-is temették. Szerentsétlen ki-mulásának okát 's alkalmalmatóságát, láttzatott abba keresni; hogy Regementjéhez vizfsza-hivatván, nagy szegénysége miatt módja nem lett volna, magát illendően éqvipirozni. — A' mely órában magát meg-lötte, hagyott a' Kommandóba bé-lépett Kapitánynak, e' következő Irást: „ Kapitány Uram! Szerentsétlenül születtem, szerentsétlenül éltem, szerentsétlenül meg-is kell halnom. A' szegénység okozza, hogy betsületes ember-is el-vesztí olykor a' Betsüleit. Az Ur, itten, minden Irásokat fel talál, de pénzt nem — egynehány aranyat ki vévén. Imhől vegye az Ur Levelemét — más Vliágtól. Kétség kívül nem élek már akkor, midön ezt az Ur olvasni fogja. Éljen az Ur, kedvére; jobban mint Fő Hadnagy *Jakovszky* — a' ki a' Lelkek-országában Afsentéroztatott. Irtam Kemenczén, leihet-femnek utolsó napján. “ — Szegény, ügye fagyott! valamennyin véle társalkodtunk, mint jámbor és egyenes szívü Férfit esmértük 's szerettük: ezen szerentsétlen ki-mulásán, szomorú szível szánakodunk Közönségelsen.

A' Belgrádban lévő Testedár máig-is ott mulatozik, minthogy F. M. *Laudon* ennek nem tsak fegyver nyugváft, hanem békelséget munkálódó Leveleit magával e' Felségéhez fel-hozta. Ezen Testedár

dár a' Szabad-fergesek' Vezére Májor *Branovatzk* Ur örizete és úti-társasága alatt érkezett-meg Belgrádba, kitől az útan a' bor-ivást-is meg-tanulta Midőn meg-érkeztenek volna Belgrádba, ebédhez ülteti B. *Laudon* mind a' kettőt t. i. a' Teftedár és ennek bor-ivásra tanító *Préceptorát*, 's hát a' Teftedárnak szintén olly jó izűn esik a' bor, min más betsületes vendégeknek. A' többi mulattságok között, egy, a' Teftedár' szomszédságában ülő Tisztek körül kap egy *Tokay* boros floskát, és a' Teftedárnak azonkívül-is alkalmasint torkához mér pohorát szinyártig tölti belőlle. A' Teftedár, min más közönséges bort, sülen fogja 's meg-ízfsza; biztatja a' szomszédja, hogy igyék még edgyett a' békesség' szerentsés helyre állásáért — — tőtnek a' *Tokayból* — meg-ízfsza ujra, és fejét meg-tsoválván, már most mint a' Vad-matskának ugy fénylenek vala szemei. Mi leve belőlle? A' Teftedár alig viheték ketten-is szállására, hogy a' részegséget agyon alugya. A' nagy melegség miatt fel-felkedett álmából, és ki-menvén a' hóba belé-hevedett azon tsudálkozván; ezen szörnyü meleg italt hogy ihatják a' Keresztények.

A' Horvát-orfzági Sergeknek nagyobb része má' 20-dik Decemberben a' Kardonban, vagy téli-szállásban volt bé-szállva, nagyobb része pedig ezeknek föld-kunyhokba maradott. — *Potomkin* maga az rta vala *Laudonnak*, hogy a' Törökökkel fegyvernyugvásra ne álljon, hogy mihelyt az idő és alkal-

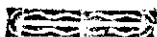
matolság engedi, Bulgáriába ronthassan; melyre minden rendelések már készültek — de — 2 hónap alatt nagyot változik a' Világ. — A' Bétsi ugy nevezett Reggeli és estvéli Levelek, mellyekből minden nap két árkos jött-ki, és minden Europai Ujságokból a' nevezetesebb dolgokat Leveleibe szorította, meg tiltatott és el-töröltetett. A' Külső Ujságoknak nints már Censura nélkül való szabadságok az újra nyomtatásra; ezek-is ezután rosfáltatnak; és így a' mi Eredeti Ujságainknál, ha eddig' elébb valók voltak, most fokkal alább valók lettek; és egy más után kezdenek meghalni.

BCU Cluj / Universitätsbibliothek Cluj

A' Fárságbán.

Angliában egy nagy tekintetben lévő Nemes, minckutánna hat egész elztendőig békelségesen lakott volna házas-társával, el-akara a' hitvesétől válni tsak azon okból, mivel mind addig semmi gyermeketj nem szült, kire számos öröksége maradhatott volna. A' Törvény-székre emeltetvén a' per, oda idéztetik az Afzfony-is, és kérdeztetik: vallyon el-akarna-é hitvesétől tsendesen válni? Miért nem, ugy-mond az Afzfony, mivel már ugy-is látom, hogy többé olly békelségben, és bődögságban nem el-hetnék mint eddig' éltünk. Hanem azt kérem,

hogy

hogy szabad legyen nékem azon vagyonimat Férjemtől visszfa kérnem, mellyeket hozzája vittem öszve-kelésükkor. Ez a' Férjnek tudtára adatván, vallyon kész volna-é mind azoknak visszfa-adásokra, mellyeket hitves-párja öszve-kelésekkor Házához vitt? Tellyes szivemből; felel ő, de nem tsak azt, hanem három annyit-is adandók néki, tsak hogy maradékom lehessen, kire jutnaíson örökségem. Kérdeztetvén azért az Afzszony mit kívánna Férjétől? Ezen három darabokat kérte visszfa: — Nyilvánságos dolog az, ugy mond, hogy már hat esztendeje, hogy együtt lakunk; adja tehát nékem az én hat esztendővel való ifjúságomat visszfa: másodszor hat esztendők által meg-vesztegetődött szépségem; adja visszfa az akkorbéli szépségemet; harmadszor, akkor szüz voltam, adja visszfa szüzességem, és kész vagyok el-válni férjemtől. Ezen kérésekre el pirulván a' férje, ujra meg-ölekezett hitvesével, és tsendesen éltek, második esztendőre egy magzatjok született.

Pofonyi Szemindriumból.